

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 5

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 1106 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-mayda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Uy-joy qurilishi madaniyati, uning o'ziga xos xususiyatlari va tamoyillari.....	14
Davletov Islambek Xalikovich, Zikrullayev Valixon G'aybullayev o'g'li	
Hududlar investitsiya muhitini oshirish muammolari.....	20
Akbarov Bekmurod Miryakubovich	
Qoraqalpog'iston Respublikasi ellikqal'a tumanida turizm klasterini joriy qilish mexanizmi.....	26
Norchayev Asatullo Norbo'tayevich	
Small Business and Private Entrepreneurship is the Priority Direction of Our Country's Economy.....	34
Tulagan Tukhtaraliev, G'aniev Muhammadjon Xalilovich	
Resurs soliqlarini soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish.....	35
Tursunova Zulayxo Abdujobir qizi	
O'zbekistonda muqobil energiya manbalaridan foydalanish elektrotexnika sanoati rivojlanishining istiqboli sifatida.....	38
Uraimjonov Azizbek Raxmonjon o'g'li	
Oliy ta'limning raqobatbardoshligini ta'minlashda ta'lim sifatining mohiyati va asosiy tamoyillari (O'zbekiston misolida).....	44
Egamov Sevinchbek Maxsud o'g'li	
Financial Mechanisms of Supporting Textile Products Export.....	50
Gaybullayeva Gulbaxor Maxmudovna, Yakubova Ugiloy Mamasoliyevna	
O'zbekiston Respublikasida hududlarni mutanosib barqaror rivojlantirish masalalari va yechimlari.....	53
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida ayollar biznesini shakllantirish yo'llari.....	58
Ibodullayeva Malohat Sirojiddin qizi	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligini rivojlantirishning xorijiy tajribasi.....	61
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Turizm sohasi rivojlanishining istiqbollari.....	65
Ergashev Rahmatulla Xidirovich, Jabborova Zuhra Abdig'ani qizi	
Jahonda kabel bozorini rivojlantirish xususiyatlari va tendensiyalari.....	72
Uralov Olimjon Mahammadjonovich	
Namangan viloyatida yoshlarning iqtisodiy faolligi ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish.....	76
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Turizm sohasiga malakali kadrlar tayyorlashdagi muammolar va ularning yechimlari borasida tavsiyalar.....	81
A. I. Raxmatov	
Трансформация внешнеторговых связей Республики Узбекистана.....	87
Ахмедова (Жабборова) Нилуфар Икболжон кизи	
Korxonalarda investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari va usullarining tahlili.....	92
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Turizmning mohiyati xususida nazariy yondoshuvlar va ularning tahlili.....	98
R. I. Pardayev	
Katta hajmga ega bo'lgan maxsus qurtxonalarda boqilayotgan ipak qurtlariga harorat va namlikni ta'siri.....	105
Raxmanova Xurinisho Egamovna	
Mahalliy byudjet daromadlarini shakllantirishda mahalliy soliqlar va soliqdan tashqari tushumlarning ahamiyati.....	109
Rajjaboyeva Dildora Zakirovna	
Banklarda stress-test asosida ESG-risklarni baholash.....	114
Nilufar Sharipova	
Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda banklarda ekologik va ijtimoiy risklarni baholash va boshqarish tizimini joriy etishning ahamiyati.....	118
Karimov Shamsiddin Akram o'g'li	
Qimmatli qog'ozlarni qiymatini baholash usullari va modellari.....	126
Botirxo'ja Aziza Faxmuddin qizi	
Sanoat ishlab chiqarishda diversifikatsiyaning nazariy asoslari.....	131
Davronbek Sharibjonovich Raximov	
Mamlakatimizda innovatsiyalarni moliyalashtirishning amaldagi holati tahlili.....	137
Aminov Farrux Farxadovich	

Raqamli iqtisodiyotda moliyaviy hisobot tahlilini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	142
G. J. Jumayeva	
Qurilish sohasida logistika tizimlariga zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlanganlarning amaliy jihatlari....	145
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitalini boshqarishdagi muammolar	151
Nematova Shaxlo Egamberdiyevna	
Aholi daromdlari va omonatlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	153
Xakimov Zohid Norbo'tayevich	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonini intellektuallashtirish algoritmini yaratish.....	162
Zoirov O'lmas Erkin o'g'li	
Mintaqa iqtisodiyotida investitsiya faoliyatini moliyalashtirish samaradorligini baholash	168
Chilmatova Dilnoza Abdurahimovna	
Возможности внедрения и развития исламских банковских продуктов в рынок Узбекистана.....	172
Иноятowa Камoла Фуркатовна	
Davlat xizmatchisi faoliyatida ijtimoiy javobgarlikning o'rni	176
X. X. Ikramov	
Korporativ boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	180
Abdug'aniyev Muhammadamin Abdug'affor o'g'li	
Hududiy kambag'allik chegaralarini aniqlashning ahamiyati (Qashqadaryo viloyati misolida).....	186
Hamdamov Shahzod Ilhom o'g'li, Alisher Yunusaliyevich Safarov	
Kichik biznesga mahalliy investitsiyalarni jalb qilish va ulardan samarali foydalanishda franshizaning roli	193
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich	
Tijorat banklarida marketing strategiyalaridan foydalanishning ilmiy-nazariy asoslari.....	197
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich	
Davlat sherikchilik asosida maktab va maktabgacha ta'lim moliyashtirishligini o'ziga xos xususiyatligi.....	202
Boltaboev Murodbek Aybekovich	
Moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish davr talabi	207
X. I. Boyev	
Banklarda chakana kreditlash turlari va ularni raqamli transformatsiya qilishning zarurligi	211
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
Rasmiy ish bilan bandlik – aholining munosib turmush darajasini ta'minlash demak.....	220
Farhod Bagibekovich Xalimbetov	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i uchun qo'llaniladigan soliq imtiyozlarining amaldagi holati va tahlili.....	224
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Автомобильная промышленности развитых стран: становление, развитие, пути совершенствования.....	231
Назарова Раъно Рустамовна, Абдухамидова Мафтуна Турсуналт кизи	
Влияние цифровизации на внешнеэкономическую деятельность	236
Шермаматова Ирода Ойбековна, Тиллаев Хуршиджон Сулаймон ўгли	
ИИ в банковском бизнесе: ключ к конкурентной привлекательности	242
Фаттахова Муниса Абдухамитовна	
Tijorat banklari kapitalining iqtisodiy mazmuni va uning tarkibi	247
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг.....	252
Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Factoring Operations in Banks.....	257
Boykabilova Iroda, Davronova Dilnoza Damirovna	
Moliyaviy sektordagi aksiyadorlik jamiyatlarining korporativ strategiyasini shakllantirishda risklarni bartaraf etish.....	261
Jaxongirov Rustam Jaxongirovich, Xo'jamurodov Asqarjon Jalolovich	
O'zbekistonning jozibador investitsiya muhitini yaratishda huquqiy asoslarni yanada takomillashtirishning ilmiy va amaliy zaruriyati	268
Oybek Elmuratov	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarning boshqarish tizimini takomillashtirish.....	272
Uzakova Umida Ruzievna	

Tashkent Economy – Locomotive of the Country's Economy	278
Akramova Aziza Abduvohidovna, Maqsudov Bunyod Abdusamadovich	
O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik turizmining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari	282
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Difuza Ilhomovna	
Mintaqalar iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlashda investitsiyalardan samarali foydalanish mezonlari va ularni hisoblash usullari	288
Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Marketing strategiyasi: raqobatchilik sharoitida tadbirkorlik faoliyatini yuritishning rivojlantirilishi	292
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna, Matrizayeva Dilaram Yusubayevna	
Mahalliy budjetlar mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashning eng asosiy istiqbolli yo'nalishi	299
S. Y. Ismoilova	
Atrof-muhitga zararsiz, tabiiy tarkibli korroziya ingibitorlari turlarini tahlil qilish	304
Qurbonova Firuza Solexovna	
Oliy ta'lim muassasalarida xarajatlar smetalari ijrosi hisobini yuritish tartibi	310
AbdulAziz Norqo'chqorov Ziyadullayevich	
Tijorat banklarining investitsion faoliyati samaradorligi va uni rivojlantirish yo'llari	316
Olimova Nodira Xamrakovna	
Baholangan majburiyatlar hisobini takomillashtirish	328
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
Qurilish-pudrat tashkilotlarida auditorlik tekshiruvida faoliyat uzluksizligini baholash	335
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li	
Основные направления развития инвестиционной деятельности предприятий	339
Махкамова Надира Саидмуратовна	
Milliy statistika axborot tizimlarining funksional jihatlari va o'ziga xos xususiyatlarining tahlili	344
Otajonova Gulhoyo Maqsud qizi	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini boshqarish axborot tizimini modellashtirish	349
Xudoyorov Laziz Niyozovich, Ergashova Nargiza Boboxonovna	
Mamlakatimizda aksiz to'lanadigan tovarlarni soliqqa tortish usullari	355
Alimardonov Muxammadi Ibragimovich, Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
Iqtisodiy rivojlanish sharoitida investitsiya loyihalarini jalb qilgan mablag'lar orqali moliyalashtirishning zarurligi	361
Amonova Dilafro'z O'tkurovna	
To'lov tashkilotlarini tashkil etishda xatarlarni boshqarish	366
Axmedov Miraziz Alisherovich	
Korxonada inson kapitalini rivojlantirish tizimi va konsepsiyasini takomillashtirish imkoniyatlari	371
Hamrokulov M. O.	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik sanoat zonalari faoliyatining zarurligi va iqtisodiy-huquqiy maqomi	379
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich	
Bank tizimida marketing faoliyati orqali yangi innovatsion xizmatlarni joriy etishning zamonaviy holati	383
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
Экономическая сущность инновационной деятельности в банковском секторе	392
Шадиева Дилдора Хамидовна	
Yengil sanoat taraqqiyotining xitoy tajribasi va undan o'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	396
Jumaniyazova Feruza Rajabovna	
Tut parvonasi zararkunandasining biologik tarqalishi va zararini oldini olish choralari	406
Oybek Toshmurovich Karimov	
Ijtimoiy adolat va ayollar huquqlari: kasbiy kamsitish	410
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Ishsizlik nafaqalari tayinlash va xalqaro tajriba	416
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	
Takroriy ekinlar urug'ini to'g'ridan-to'g'ri nol ishlov berish orqali ekadigan qurilmaga tushadigan yuklamaning nazariy tadqiqoti	422
Abdullayev Baxodirjon Valijon o'g'li	
Banklarida jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish tizimining roli	426
Abdullayeva Dildora Qudratovna	

Biologik aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartari asosida tashkil etishning uslubiy jihatlari	429
Adxamov Samariddin	
Barqaror iqtisodiy o'sishga erishishda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarning ahamiyati.....	434
Asqarova Mavluda Turabovna, Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Ilmiy-innovatsion iqtisodiyotda suv xo'jaligini rivojlantirish muammolari, yechimlar va natijalar: fundamental asosda.....	439
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Budjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobini yuritishning milliy va xalqaro standartlari.....	445
Maxamadaliyeva MahliyoXon Maxamadmurod qizi	
Tijorat banklari aktivlari va ularni samarali boshqarish nazariy asoslari	452
Masharipov Maxmud Bekturdiyevich	
Tijorat banklarning moliyaviy faoliyatida yuzaga keladigan xavf-xatar va uning mohiyati	457
Rashidov Raximjon Iskandarovich, Abduraxmonov Anvar Akbar o'g'li	
Kichik sanoat zonalarini barpo etish va rivojlantirish omillari va hozirgi holatining tahlili	463
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
Moliyaviy menejment tizimi samaradorligini oshirishda raqamli marketing strategiyasidan foydalanish	470
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
O'zbekiston Respublikasi moliyaviy tizimida byudjetdan tashqari jamg'armalarning ahamiyati va o'rni	477
Babanazarova Gulzar Ziautdinovna, Ajibayeva Raiiya Maxsudovna	
Aholi daromadlarini oshirishda asalarichilikning o'rni	483
Xudayarova Zuxra Yuldashevna	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ	486
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Tijorat banklari faoliyatida iqtisodiy risklar va ularni nazariy asoslari.....	494
Burxonov Asliddin Asqar o'g'li	
Biznes tuzilmalarini diversifikatsiya qilish modellari va usullari hamda innovatsion rivojlanish strategiyalarining qiyosiy tavsifi.....	501
Matyoqubova Dilfuza Olimboyevna	
Тенденции развития пищевой промышленности Узбекистана.....	507
Назарова Раъно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна	
Soliq-bojxona siyosatining dolzarb masalalari va ularni takomillashtirish yo'nalishlari.....	513
Usmonov Kaxramonjon Akbaraliyevich	
Статистический анализ факторов, влияющих на бренд молока и молочных продуктов в Узбекистане	517
Холдарова Фариза Тухтабаевна	
Правовое регулирование рынка цифровых активов и криптовалют.....	523
Якубова Ш. Ш., Рашидов Рахимжон Искандарович	
Efficiency of Internal Audit Service and Report Improvement: Control of Sanatorium-Wellness Institution	532
Shafkarov Fahriddin Khudaiberdievich	
Development of Digital TV Services in the Conditions of Digitalization of the Economy.....	538
Farhad Karimov	
Kichik biznes faoliyatida muhim muvaffaqiyat omillarini belgilashning ahamiyati va ularni baholash.....	542
Kabulova Nurgo'zal Umirbek qizi	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ekonometrik tadqiq etish	545
Muminova Maxbuba Abduvafboyevna	
Korxonaning moliyaviy-xo'jalik faoliyati ko'rsatkichlarini baholash.....	552
Musurmonova Mahbuba Omonovna	
Tadbirkorlik subyektlari tashqi savdo faoliyatini ichki tartibga solishni takomillashtirishning ayrim jihatlari..	556
To'rayev Nurbek Muxammadovich	
Temir yo'l transportida xizmat ko'rsatish jarayonini rivojlantirishning retseptiv tahlili	561
Raxmonov G'ayrat Ismatulloyevich	
Strategik boshqaruv hisobi va uning uslubiyotini takomillashtirish masalalari.....	566
Sharipova Shoxida Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlashning iqtisodiy mexanizmlari.....	571
Shodmonov Ruslan G'olib o'g'li	
Institutsional investorlar faoliyatini tashkil etishning kontseptual jihatlari	578
Sultanov Maxmud Axmedovich	

Tijorat banklari foydasini soliqqa tortishning ayrim me'yoriy-huquqiy asoslari.....	582
Turanov M. Sh.	
O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining rivojlanishida tijorat banklarining o'rni.....	590
Zubaydullayeva Zulayxo Karimovna, Kaxarova Dildora Erkinovna	
O'zbekistonda tayyor kiyimlar bozori ko'lamini oshirishda marketing strategiyalarining samaradorligi.....	600
Urazov Mansur Musurmanovich	
Yevropaga barqaror eksport va qishloq xo'jaligida yashil rivojlanish uchun Mosh bozori strategiyalarining ta'sirini baholash.....	603
Valiyeva Aziza Anvar qizi	
Rangli tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonlarini paralellashtirish.....	609
Xidirova Barchinoy Ilxomovna	
Korxonalarda ishchi personal ehtiyojlarini motivatsiyaga ta'siri.....	614
Aripov Oybek Abdullayevich, Axmedov Muzaffar Shokirjonovich	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ.....	619
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari.....	627
Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	
Positioning Textile Products in Competitive Strategy.....	630
Икрамова Нодира Бурхон кизи	
Sanoatni tarkibiy o'zgarishlar asosida maqbullashtirish va samaradorlik ko'rsatkichlarini prognozlash.....	635
Kasimov Azamat Abduraimovich	
O'zbekiston Respublikasi budjetini shakllanishida egri soliqlarni undirishning fiskal samaradorligi.....	642
Abdulxayeva Shahnoza Muxammadiyevna	
To'qimachilik klasterlari eksport salohiyatini boshqarish masalalari.....	649
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
Влияние плодородности почвы на урожайность хлопчатника в хлопково-текстильных кластерах Республики Каракалпакстан.....	654
Сагиева Молдир Оразбай кизи	
Оценка категории вейпов среди курильщиков электронных сигарет Узбекистана.....	659
С. М. Мирзалиев, М. О. Куролов, Г. К. Абдурахманова, Джуди Сметана, Крисси Льюис	
Jahon kabel bozorini tatbiq etish va rivojlantirish xususiyatlari.....	672
Uralov Olimjon Maxammadjonovich	
Moliyaviy hisobotlar va ularni tuzish va auditorlik tekshiruvdan o'tkazishning uslubiy jihatlarini rivojlantirish.....	677
Nomozova Qumri Isoyevna, Abdinazarov Samijon Abbos o'g'li, Jabbarov Azamat Murodullayevich, Boymurodov To'liqin Azamatovich	
Digital Transformation Implementation Directions and Instrument Analysis.....	684
Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
Understanding Financial Indicators and Their Strategic Utilization: Insights from Global Practices and Uzbekistan's Experience.....	688
Astanova Zarnigor Obid qizi, Tukhtabaev Jamshid Sharafetdinovich, Jurayev Xurshid Mamatkulovich, Ismatova Kamola Obid qizi	
Turizm xizmatlari eksportida zamonaviy texnologiyalar orqali xizmatlar sifatini oshirishning ahamiyati.....	694
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li	
Sanoat korxonalarida personal mehnatini tashkil etishni optimallashtirish yo'llari.....	699
Dilovarxo'jayeva Dilnozaxon Shavkatxo'ja qizi, Rustamova Dilnoza Jamshid qizi, Axtamova Parizod Oybek qizi, Nuritdinova Maftuna Jahongirovna	
O'zbekiston Respublikasida pul-kredit siyosati instrumentlaridan foydalanish amaliyotini takomillashtirish..	705
Kaxarova Dilnoza Shavkatovna	
Bojxona faoliyatini transformatsiyalashda innovatsion boshqaruvni takomillashtirishga oid nazariy qarashlar.....	711
Ro'ziboyev Muhiddin Xushnudovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida aholining tadbirkorlik faolligini oshirish tendensiyalari.....	714
Xudayarova Maftuna Shavkatovna	
O'zbekiston qishloq xo'jaligini rivojlantirishda xorijiy va mahalliy investitsiyalarning o'rni.....	721
Yusupov Komaliddin Baxtiyor o'g'li	

Факторы успеха в управлении инвестициями промышленных предприятий	725
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Issues of minimizing risks related to mortgage lending of commercial banks of the republic of Uzbekistan	730
Kulliev Istam Yangimurodovich	
O'zbekiston Respublikasida nomoddiy aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari talablari asosida tashkil etish xususiyatlari	739
Pardayeva Zulfizar Alimovna	
Tijorat banklari faoliyatida risklarni pasaytirish yo'llari.....	744
Toymuxamedov Ibroxim Rixsiboyevich	
Investitsiyalar – moliyaviy barqarorlik kafolati.....	750
Xaydarov Nizamiddin Xamrayevich	
Современные подходы к управлению системой заработной платы и льгот в условиях рыночной экономики	755
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
Atrof-muhit muhofazasida xulq-atvor iqtisodiyotining roli	763
Djalilov Farxod Abduganiyevich	
Eco-Paths of Uzbekistan: How Corporate Social Responsibility in Tree Planting and Transport Infrastructure is Paving the Way For Sustainable Futures.....	767
Oybekov Shohjahon Akmal o'g'li, Alfira Sofia, Yangiboyev Sirojiddin Jo'ramurodovich	
Oliy ta'lim xizmatlar bozorida raqamli marketingning ahamiyati.....	775
Ruziyeva Shaxlo Raupovna	
Sanoatning kon-geologiya korxonalari iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash xususiyatlari.....	780
Xotamov Javohir Abdusharop o'g'li	
Qishloq xo'jaligi agrotexnologiyalarni tijorat banklari orqali kreditlash yo'llari	785
Isakov J. Ya.	
Savdo korxonalarini rivojlantirishda tijorat banklarining ahamiyati va ularni takomillashtirish istiqbollari.....	792
Aktamov Abduvali Abdug'ani o'g'li	
Ekologik muammolar va "yashil" iqtisodiyot.....	798
Axunova Shohista Nomanjanovna, Maxkamova S. Sh.	
Rivojlangan mamlakatlar tajribasida umidsiz soliqlar qarzini hisobdan chiqarish tartiblari va uni amaliyotda qo'llash masalalari.....	802
G'aybullayev Abdunabi Abduvohid o'g'li, Usubjanov Shavkat Sidiqjanovich, Abdulazizov Baxodirjon Muhammadzohid o'g'li	
Qishloq xo'jaligida qiymat yaratish zanjirini raqamli texnologiyalarni qo'llash asosida takomillashtirish	806
Iroda Turdibayevna Kudratova	
Soliq hisobi va tahlilini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.....	812
Jumayev Umid Nazarovich, Xo'jayev Sadridin Mamatmurotovich, Gapparov Zokirjon Bozorovich	
Biznesni raqamlashtirishning iqtisodiy mazmuni va biznes transformatsiyasining nazariy asoslari.....	816
Mamajonov Fayzullo Abdusamatovich	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari	820
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotning ahamiyati va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri.....	828
Maxmudaliyeva Manzuraxon Raxmon qizi	
Globalshuv sharoitida iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash masalalari	831
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li, Xakimov Javohir Hamza o'g'li, Turganbaev Nursultan Bayram o'g'li, Masharipov Rasulbek Jo'rabekovich, Xasanov Ruslan Raxmatovich	
Davr xarajatlari va audit hisobini takomillashtirish.....	837
Quliyev Komiljon Shuxratovich, Ismatov Shohislom Nabi o'g'li, Qilichov Chingiz Ne'mat o'g'li, Shukurov Nurbek Akbarovich	
Innovatsion ta'lim texnologiyalarining mohiyati va nazariy asoslari.....	840
R. K. Ollaberganova	
Mamlakatda moliya bozorini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.....	845
Rizayeva Laylo Patxulla qizi, Boboqulova Shaxlo Turg'in qizi, Aminjonova Nozima Naimjonovna	
Qishloq xo'jaligida pillachilik biznesini rivojlantirish sharoitlari va imkoniyatlardan samarali foydalanish tahlili	850
Turgunov Odilbek Maripovich	
Hudud investitsion faolligini oshirishda marketing strategiyalaridan samarali foydalanish yo'llari	857
Achilov Abrorjon Niyatqobilovich, Ergashev Alijon Hojimatovich	

Инструменты финансового рынка в сокращении уровня бедности в экономике Республики Узбекистан.....	861
Саиткулова Матлуба	
“Yashil” iqtisodiyot, ekologiyalashtirish va barqaror rivojlanish integratsiyasi: barqaror kelajakni ta’minlashga kompleks yondashuv.....	866
Tadjibayev Zakir Malikovich	
O‘zbekistonda iqtisodiy faollikni ta’minlashga qaratilgan fiskal va monetar siyosatlarining hozirgi holati.....	871
Xudeybergenova Nigora Turgunbayevna	
Davlat budjetida g‘azna ijrosining o‘rni.....	878
Jo‘rayeva Mohinur Norqul qizi, Axmedova Yashnar Abdulla qizi, Nosirova Jamila Akbarovna	
Davlat budjeti daromadlarining ijrosi va nazorati.....	882
G. M. Samandarova	
Sanoat korxonalarida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish mexanizmi.....	887
Q. A. Odinayev	
Tools of State Policy for Sustainable Development of Social Infrastructure in Uzbekistan.....	892
Abbasov Baurjan Madiyarovich, Navik Istikomah, Se M.Si, Nasriddinov Fazliddin	
Некоторые вопросы инноваций в развитии банковской деятельности.....	898
Джураев К. Т.	
Применение цифровых технологий в противодействии финансовым мошенничествам	905
Гадаев Исмат Ядгарович	
Turizm sohasida kadrlar tayyorlashga ilmiy-nazariy yondashuvlar va kadrlarning zamonaviy kompetensiyalari	909
Yuldasheva Dilnoza Ulug‘bekovna	
Tijorat banklarining passiv operatsiyalarini samarali boshqarishni takomillashtirish.....	913
Sarimov Shaxbozali Soatali o‘g‘li	
Kichik biznes subyektlari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi tahlili	919
Suvonov Ibrohim Izbasarovich, Yoqubjonov Azizjon Qobiljon o‘g‘li	
Pulga talab va taklifni statistik prognozlash masalalari	923
Ibrohimov Muhammadjon Abdullajanovich	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda soliq tizimi.....	928
Akbarov Akramjon Ibroximjonovich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanishni takomillashtirish usullari	932
To‘rayeva Nafisa Odiljonovna	
Behavioral Theory of the Firm	938
Egamberdieva Oydin Abror kizi	
O‘zbekiston hududlarida turizm turlarini rivojlanish orqali bandlik darajasini oshirish.....	944
Bolqiboyeva Ug‘iloy Bolqiboy qizi	
Mintaqa soliq tizimida yashirin iqtisodiyot ta’sirini baholash omillari	949
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna, Sapayev Maxsudbek Karimovich	
Sug‘urtaning iqtisodiyotdagi o‘rni va uning rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar	953
Iminov Toxirjon Karimovich	
O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilish mexanizmini takomillashtirish	957
Malikova Shoiray Baxtiyorovna	
O‘zbekiston tikuv-trikotaj korxonalarining xalqaro bozorlardagi mavqeyini oshirish yo‘llari.....	962
Vafoyeva Dilafruz Ikromovna	
Kichik biznes sohasini istiqboldagi rivojlanishida davlat siyosati.....	968
Abdug‘aniyev Murodjon Shavkat o‘g‘li	
Innovative Development of Business Activity.....	972
Son of Otakhanov Sardorbek Makhammadali	
Aholi bandligini oshirishda xususiy tadbirkorlikning o‘rni.....	976
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
Turizm sohasida logistikani rivojlantirish masalalari	980
Muxtorova Indirabonu Yasharbek qizi	
Marketing logistikasining zamonaviy yondashuvlari.....	985
Pardayev Sherzod Xolmurodovich	

Raqamli transformatsiya sharoitida jamoat tashkilotlarini boshqarishni takomillashtirishga oid nazariy qarashlar	991
Raxmonov Abduxalil Rasulovich	
O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishda iqtisodiy ko'rsatkichlar tahlili.....	995
Shodiyev Xurshedjon Karimovich, Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li, Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich, Burxanov G'ofur Baxodirovich	
Kichik biznesni qo'llab-quvvatlash infratuzilmasini rivojlantirishning innovatsion mexanizmini takomillashtirish	1000
Shomurodova Mahliyo G'ulomjonovna	
2020–2030-yillarda O'zbekiston Respublikasini “yashil” energiya bilan ta'minlash uchun olib borilayotgan islohotlar	1004
Tojiyev Bilol Abdirosulovich, Azimov Erkin Umidovich	
Ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni takomillashtirish asosida inson kapitalini rivojlantirish	1009
Ubaydullayev G'ayrat Zuvaytovich	
Ways to improve internal audit in enterprises in the digital economy	1014
Kodirova Zulhumor Namazovna	
Investment Management is an Important Factor of Economic Development	1019
Yuldasheva G. A., Ziyayev Dilshodjon	
Tadbirkorlik kambag'allikni qisqartirish asosiy omilidir	1022
Aliyev Akmal, Bozorova Ozoda Raximovna	
Kichik biznesni mahalliy darajada boshqarish holatini baholashda mavjud iqtisodiy salohiyatni hisobga olgan holda yondashish uslubiyoti.....	1026
Ubaydullayev Akmal Tulkinboyevich	
Формирование механизмов стратегического управления развития химической отрасли.....	1033
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari.....	1038
Z. Abdikarimova, S. Madaminov	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг	1042
Каримова Азиза Махомадризовна, Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda kichik biznesning amaliy ahamiyati	1047
Mamajanova Gulbaxor Toxirjon qizi, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Milliy innovatsion tizimning shakllanishida oliy ta'lim muassasalarining innovatsion rivojlanish prinsiplari...	1052
Nishonov Dilshod Shamsiddinovich	
Oliy ta'limda o'quv jarayonini samaradorligini oshirishda multimediya texnologiyalaridan foydalanish.....	1058
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda mikromoliyalash-tirishning xususiyatlari	1063
Tojiyev Javlonbek Rustamovich	
O'zbekiston Respublikasi fiskal siyosatining siklik xususiyatini aniqlash masalalari	1067
Sheraliev Javoxirbek Jaxongir o'g'li	
O'zbekistonda reklama faoliyatini tashkil etishning huquqiy asoslari.....	1073
Samadov Asqarjon Nishonovich	
To'qimachilik klasterlari eksport salohiyatini oshirish yo'llari.....	1079
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье	1084
Зохидов Шахзод Шавкат угли	
Tadbirkorlik tavakkalchiligini sug'urtalash tizimi.....	1087
Sabirova Asal Shuhratovna	
Innovatsion bank mahsulotlarini tashkil etishda xorijiy mamlakatlar tajribasi va raqamli transformatsiyaning roli.....	1091
Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Hududiy turizm xizmatlarining mohiyati, zaruriyati va ahamiyati	1099
Toshmamatova Marjona Olimjon qizi	

HUDUDIY TURIZM XIZMATLARINING MOHIYATI, ZARURIYATI VA AHAMIYATI

O'DK:338.84

Toshmamatova Marjona Olimjon qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti tayanch doktranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada hududiy turizm xizmatlarini rivojlantirishning iqtisodiy samaradorligini oshirish, hududiy turizm xizmatlarini rivojlantirishning asosiy tamoyillari va omillari, iqtisodiyotni barqaror rivojlantirishda turizm xizmatlarini roli, hududlarda turizm xizmatlarini rivojlantirishga to'g'ridan-to'g'ri investisiyalarni jalb qilish, yangi ish o'rinlarini yaratish, shuningdek yangi xizmat turlarini tadbiq etish, turistik resurslardan maqsadli foydalanish, hududiy turizm xizmatlarini takomil-lashtirishda xorij tajribasidan foydalanish, turizm xizmatlarini raqamlashtirish, turizm xizmatlari bozorini tartibga solishning ilmiy-uslubiy yondoshuvlari to'g'risida fikr va mulohazalar keltirilgan.

Kalit so'zlar: innovasion, rekreasion hududlar, turistik resurs, iqtisodiy samaradorlik, zamonaviy xizmatlar, asosiy tamoyillar, barqaror iqtisodiyot, raqamli xizmatlar, turizm xizmatlari, hududiy turizm xizmatlarining mohiyati.

Abstract: In this article, increasing the economic efficiency of the development of regional tourism services, the main principles and factors of the development of regional tourism services, the role of tourism services in the sustainable development of the economy, attracting direct investments to the development of tourism services in the regions, job opportunities, as well as the implementation of new types of services, the targeted use of tourist resources, the use of foreign experience in the improvement of regional tourism services, the digitalization of tourism services, and the regulation of the tourism services market are discussed.

Key words: innovative, recreational areas, tourist resources, economic efficiency, modern services, basic principles, sustainable economy, digital services, tourism services, nature of regional tourism services.

Аннотация: В данной статье рассматриваются повышение экономической эффективности развития региональных туристических услуг, основные принципы и факторы развития региональных туристических услуг, роль туристических услуг в устойчивом развитии экономики, привлечение прямых инвестиций в развитие туристических услуг в регионах, новые работы. Представлены мнения и комментарии по научно-методическим подходам к созданию новых услуг, а также реализации новых видов услуг, целевому использованию туристских ресурсов, использованию зарубежного опыта в совершенствовании региональных туристических услуг, цифровизация туристических услуг и регулирование рынка туристических услуг.

Ключевые слова: инновации, рекреационные территории, туристские ресурсы, экономическая эффективность, современные услуги, базовые принципы, устойчивая экономика, цифровые услуги, туристические услуги, сущность региональных туристических услуг.

KIRISH

XIX asrning boshlarida iqtisodiyotning tarmog'i sifitida shakllangan turizm hozirda dunyoning deyarli barcha mamlakatlarida ommaviy tus olgan. Ko'plab shaharlar turizm sektoridagi yuqori suratli o'sishlarga tayyor emas edi, chunki ko'plab turistik hududlar turistlar oqimiga xizmat ko'rsatish rivojlanmagan edi. Ammo, so'nggi yillarda turizm tarmoqlarida xizmat turlarining yaqqol ortishi va yuqori salohiyatli xizmatlarning yo'lga qo'yilganini guvohi bo'lishimiz mumkin. Turizm sanoatida boshqa sohalaridan farqli o'laroq, bitta aniq mahsulot mavjud emas. U ko'plab sanoat tarmoqlarini, jumladan turar joy, transport, tarixiy binolar, ko'ngil ochar joylar va boshqalarni o'z ichiga oladi. Keng ma'noda turizm odamlarning dam olish, biznes, sog'liq yoki boshqa sabablarga ko'ra odatdagi muhitdan tashqari joylarda sayohat qilishlari deb ta'riflanadi.

Jahonda turizm xizmatlari bozorini rivojlantirishga asosiy to'siq bo'lib kelayotgan muammolarni aniqlash va ularning samarali yechimlarini izlashga qaratilgan tadqiqotlarni o'tkazilmoqda. Bu jarayonda hududiy turizmga mintaqada ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning muhim omili sifatida qaralmoqda va milliy iqtisodiyotda turizmni rivojlantirishning samarali modelini ishlab chiqishga alohida etibor berilmoqda. Bunda hududiy turizmga to'g'ri-

dan-to'g'ri investisiyalarni jalb qilish va turizmning iqtisodiy samaradorligini oshirish muhim masalalar qatoriga kiritilgan.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, Global miqyosda turizmning yalpi ichki mahsulotga (YalM) qo'shgan to'g'ri-dan-to'g'ri hissasi 2022-yilda taxminan 7,7 trillion AQSh dollarini tashkil etdi¹. Bu global yalpi ichki mahsulotning 7,6 foizini tashkil qiladi. Turizm sohasi butun dunyo mamlakatlarida rivojlantirilmoqda va bu albatta mamlakat iqtisodiyotiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Turizm tarmog'ining rivojlanishida esa sohadagi xizmatlar muhim ahamiyat kasb etadi. O'zbekiston Respublikasining "Turizm to'g'risida"gi Qonunining 3-moddasida turistik xizmatlarga quyidagicha ta'rif berilgan: "Turistik xizmatlar-joylashtirish, ovqatlantirish, transport, ekskursiya va maslahat xizmati ko'rsatish bo'yicha xizmatlar, shuningdek turist va ekskursantning ehtiyojlarinin qanoatlantirishga qaratilgan xizmatlar"². Turizm sanoati turistlar ehtiyojiga ko'ra keng miqyosdagi xizmatlar taklif etadi. Hududlarda turizm xizmatlari esa turizm tarmog'ining rivojiga hissa qo'shadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

O. Dustmurodov (2023) "Basic Principles and Factors for Improving the Economic Efficiency of Regional Tourism. European Journal of Business Startups and Open Society" nomli maqolasida Hududiy turizmni rivojlantirishga iqtisodiyotning barcha aloqador tarmoqlarini rivojlantirish orqali erishiladi. Qachonki infutrotuzulma yaxshi rivojlansa turistlarga kompleks xizmat ko'rsatish imkoniyatlari kengayadi hududlarga tashrif buyurgan turistlardan olingan daromadlar mazkur hududning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga o'z hissasini qo'shadi degan fikrni keltirgan.

Shuningdek, Pitana & Putu, (2019) "Challenging the Giants: Factors Contributing to Local Homestay Competitiveness in Ubud Bali" tadqiqotlarida turizm sanoatining rivojlanishi undagi raqobatbardoshligini ham oshiradi hamda bu albatta jamiyatning faravonligiga ta'sir qiladi, hududlarda turizm sektorining rivojlanganligi mintaqa aholisining daromadini oshiradi, ish o'rinlari yaratiladi. Tashrif buyuradgan sayyohlar oqimining ortib borishi turizm uchun iste'mol ehtiyojlarining ham ortishiga sabab bo'lishi ko'rsatadi. Corte. V. (2015). "Customer Satisfaction in Tourist Destination: The Case of Tourism Offer in The City Of Naples" nomli tadqiqotlarida ta'kidlaganidek hududiy turizm xizmatlari sayyohlik sanoatining raqobatbardoshligini oshirish uchun ahamiyatlidir va sayyohlarning ijobiy taasurotlari ularning qayta kelishi va boshqalarga tavsiya qilishini ta'minlaydi va bu esa o'z navbatida sayohatchilar zanjiri (jonli reklama)ni shakllantiradi hududlarda turizm xizmatlarini rivojlantirishda mazkur jarayon muhim ahamiyatga ega. Shuningdek daromad va foydani oshirishga sezilarli yordam beradi.

Moraru (2017) "Student mobility – driver of growth in the travel and tourism industry; case study: Erasmus students' travel preferences" nomli tadqiqotda keltirgan fikriga ko'ra turizm xizmatlarini diversifikatsiya qilish va strategik yondashuvlar bilan turizm xizmatlarini rivojlantirish mintaqa turizmining raqobatbardoshligini oshiradi. Qolaversa, turistlar oqimini ham ta'minlab iqtisodiy beqarorlikni oldini oladi. Hududiy turizm xizmatlari turizm industriasining rivojlanishidagi asosiy omil bo'lib, bunda turizm xizmatlarining sifati ham muhim hisoblanadi.

K. Douglas Hoffman va John E.G. Bateson (2006) "Services Marketing–Concept, Strategies & Cases" nomli ilmy ishlarida ko'rsatilayotgan turizm xizmatlaring sifati bu iste'molchi tomonidan shakllangan munosabatdir deya urg'u beradi. Xizmat sifati- mijozlar ehtiyojini qondirish sifatida asta-sekin e'tirof etilgan raqobatbardoshlikka erishish uchun asosiy omillardan foydalaniladi va mijozlarni ushlab turishda asosiy omil hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot ishida hududiy turizm xizmatlarining turlari va mohiyati, turizm xizmatlarining turizm sanoati rivojidagi ahamiyati, turistlar tashrifini oshirishda hududiy turizm xizmatlari sifatining zaruriyati haqida o'rganilib, mazkur yo'nalish bo'yicha olimlar va mutaxassislar ilmiy ishlari va maqolalaridagi ma'lumotlarga tayangan holda, hamda tourcentralasia.com, stat.uz internet saytlaridan statistik ma'lumotlar, lex.uz saytidan Prezident qarorlari o'rganilib, tahlil qilingan holda hududiy turizm xizmatlarining asosiy mohiyati va uning turizm sektoriga ahamiyati haqida aniq ma'lumotlar keltirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Jahon sayyohlik sanoatida turizm xizmatlari muhim ahamiyat kasb etadi chunki butun dunyo bo'ylab sayohatchilarning turli ehtiyojlarini qondiradi. Xizmat ko'rsatish sohasi mahsulot ishlab chiqarmaydi, lekin u turli ijtimoiy tabaqalardagi odamlarga keng miqyosda xizmat ko'rsatishga qaratilgan. Turizm o'zaro bog'liq bo'lgan sanoat va savdolarni, jumladan mehmonxona va transport sektorlarini o'z ichiga oladi. Turizm xizmatlari odamlarni belgilangan joyga jalb qilish, ularni tashish, uy-joy bilan ta'minlash, ovqatlantirish va dam olish kabi

1 <https://www.statista.com/statistics/233223/travel-and-tourism-total-economic-contribution-worldwide>

2 <https://lex.uz/docs/-4428097>

ko'plab ijtimoiy-iqtisodiy faoliyatni o'z ichiga oladi. Bu jarayon turizm infratuzilmani yaxshilanishiga olib keladi va mamlakat hududlarining rivojlanishiga hissa qo'shadi.

Prezident Shavkat Mirziyoev raisligida 2023-yil 29-mart kuni turizm xizmatlar ko'lamini kengaytirish va infratuzilmasini rivojlantirish chora-tadbirlari bo'yicha videoselekter yig'ilishi o'tkazilib, unda turistik xizmat turlarini ko'paytirish bo'yicha alohida topshiriqlar belgilandi³. Turizm infratuzilmasini rivojlantirish, Zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy qilish va sohani raqamlashtirish, Yangi turizm yo'nalishlarini ishlab chiqish hamda O'zbekistonning bu boradagi imijini yanada yaxshilash, "O'zbekiston bo'ylab sayohat qil!" dasturi doirasida amalga oshiriladigan ishlar yo'nalishida madaniy tadbirlar tashkil etish va targ'ibotlar olib borish kabilar. Oliq ta'lim tashkilotlariga hududlarning turizm salohiyatini oshirishga ko'maklashish, talabalarning nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llash, hududlardagi aholi tomonidan ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini yaxshilash, kadrlar malakasini oshirish maqsadida hududlar birlashtirildi. Turizm mahsulotini xorijiy bozorlarda keng targ'ib qilish maqsadida 50 milliard so'm ajratildi. Chora tadbirlar natijasi o'laroq, O'zbekiston turizm sanoati 2024-yilning birinchi choragidayoq keskin o'sish bo'ldi, sayyohlar soni 974,2 ming nafarga etdi va yillik o'sish 11,9 foizni tashkil etdi. Mart oyi boshi holatiga ko'ra, sayyohlarning asosiy qismi Tojikistondan kelgan bo'lib, jami 363,3 ming kishi tashrif buyurgan.

Hududiy turizmni rivojlantirishda iqtisodiy samaradorligini oshirish bilan bog'liq muammolar, turizmning ijtimoiy-iqtisodiy samaradorligi bo'yicha joriy, oraliq va yakuniy ko'rsatkichlarni baholashning nazariy, metodologik jihatlarini tadqiq qilish masalalari yetarli darajada o'rganilmaganliq tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi. Hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishidagi islohotlar va turizmga bo'lgan e'tiborning ortishi mazkur sohada tadqiqotlarning kengayishiga olib kelmoqda.

Bugungi kunda kishilar o'zlarining bo'sh vaqtlarida doimiy turar joylaridan boshqa mamlakat yoki o'z mamlakatlari ichida taassurot va dam olish, sog'liqni tiklash, mehmondorchilik, bilim olish yoki kasbiy amaliy maqsadlarida sayohat qilishlari hamda borgan joylarida pul bilan rag'batlantiriladigan ish bilan shug'ullanmaydigan soha – turizm keng rivojlanib bormoqda. Bu borada mamlakatimizning barcha hududlarida keng qamrovli islohotlar olib borilib, har bir hududning tabiiy-ekologik, iqtisodiy-ijtimoiy va tarixiy-geografik jihatlaridan kelib chiqqan holda ushbu soha rivojlantirilmoqda. Biroq yurtimizning turistik salohiyatini yanada oshirish, ayniqsa, sayyohlarni mamlakatimizning eng chekka hududlariga ham jalb qilish hali yetarli darajada deb bo'lmaydi. Buning uchun avvalo mamlakatimizda hududiy turizmni rivojlantirish muhim ahamiyatga ega bo'lib, eng chekka hududlarga ham tashrif buyurib, u yerlardagi mavjud turistik imkoniyatlarni o'rganish, targ'ib qilish, bu sohadagi muammolarni bartaraf qilish choralari ishlab chiqish lozim hisoblanadi.

Turizm sohasini rivojlantirish bo'yicha bugungi kunda yurtimizda olib borilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar ham muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda davlatimiz rahbari tashabbusi bilan ishlab chiqilgan 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning Taraqqiyot strategiyasi to'g'risida yettita ustuvor yo'nalishi bo'yicha Taraqqiyot strategiyasi doirasida "Inson qadrini ulug'lash va faol mahalla yili"da xalq manfaatlariga qaratilgan keng qamrovli islohotlar amalga oshirilmoqda. Yoshlarni madaniyat, san'at, jismoniy tarbiya va sportga keng jalb qilish, ularning axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish, kitobxonlikni targ'ib qilish, xotin-qizlar bandligini oshirishga qaratilgan 5 ta muhim tashabbus hayotga samarali tatbiq etilmoqda. Ushbu islohotlarning mazmun-mohiyati va ahamiyatini xalqimizga yetkazish, targ'ibot tadbirlarini mahallalar bo'yicha o'tkazish, aholi kayfiyatini ko'tarish maqsadida shu yilning noyabr oyida mamlakatimizning barcha hududlarida "Yangi O'zbekiston – yangicha dunyoqarash" ma'naviy-ma'rifiy targ'ibot tadbirlarini tashkil etilganligi yurtimizning turistik salohiyatini yanada oshirishga xizmat qiladi.

O'zbekiston Resublikasida 202-yilgacha bo'lgan davrda turizm sohasini rivojlantirish Kontseptsiyasi⁴ga ko'ra, turizm sohasida davlat siyosatining asosiy maqsadi hududiy turizmni rivojlantirish asosida turizm xizmatlar bozorini barqaror rivojlantirishda iqtisodiy samaradorligini oshirishga qaratilgan.

Turizm sohasining milliy iqtisodiyotga ko'rsatgan ijobiy ta'siri mamlakatda u faqat har tomonlama rivojlangandagina ko'rinadi, ya'ni turizm sohasining samaradorligiga uning mamlakatdagi boshqa ijtimoiy-iqtisodiy tarmoqlar bilan parallel ravishda va o'zaro aloqada rivojlanishi natijasida erishiladi. Turizm sohasi mahalliy aholi hamda xorijiy fuqorolar boradigan mamlakat yoki mintaqalarning tarixi, u yerdagi tarixiy arxitektura obektlarlari, mahalliy aholining urf-odatlar, ananalari, marosimlari bo'yicha bilimlarini oshirishi, dam olishi va davolanishiga sharoitlar yaratib berishi bilan bir qatorda shu mamlakat yoki mintaqa iqtisodiyotiga bevosita valyutalar oqimini olib kelishini, mahalliy aholining yashash sharoitini yaxshilash va ularni ish bilan ta'minlanishiga ko'maklashadi.

Kiruvchi turistlar hajmining kengayishi turli tarmoqlarning rivojlanishiga yordam beradi shular qatorida sug'urta sizmatlariga xam tushumlar oshadi. O'zbekistonga kelgan turistning bir kunlik turistik sug'urtasi o'rtacha bir yarim dollarga to'g'ri keladi. Endi dunyodagi turistlar soni yarim milliard bo'lib, sayohat

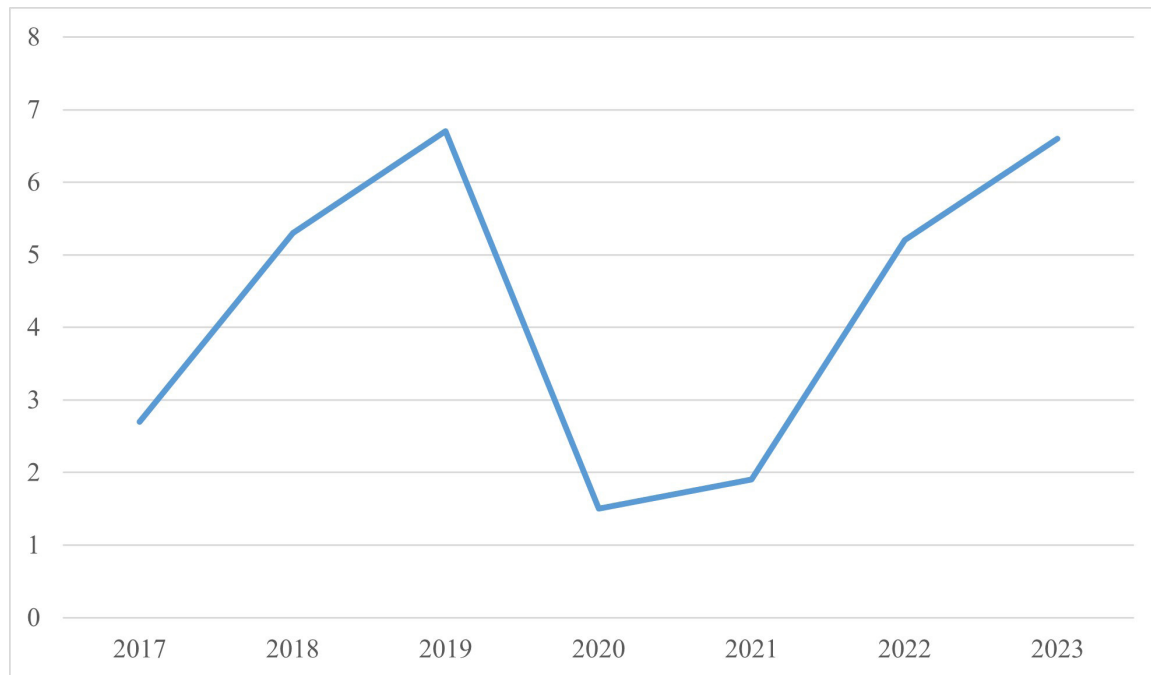
³ <https://president.uz/oz/lists/view/6095>

⁴ Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 06.01.2019-y., 06/18/5611/2430-son 15 08 2019-y., 06/19/5781/3567-son, 20.09.2019 y., 06/19/5833/3774-son.

5-7 kun davom etsa, turizmning sug'urtalash sohasida aylanayotgan mablag'i hajmini baholash qiyin emas. Turizm rivojlangan mamlakatlarda maxsus tezkor xizmat guruhlarini tashkil etilgan bo'lib, turistga biror kor xol bo'lsa u telefon orqali o'zining shaxsiy nomerini aytadi va unga zarur bo'lgan yordam ko'rsatiladi. Turizm statistikasiga qaraganda, sug'urta to'lash holati har bir 100 ta turistning bittasiga to'g'ri keladi.

Tashrif buyurgan har bir to'rist mamlakatimizga valyuta tushumlarini olib kirishi, ish o'rinlari ortishi milli maxsulotlar va xizmatlar esporti hajmining kengayishi kabi ijobiy omillari bilan iqtisodiy ko'rsatkichlarni oshishiga ta'sir ko'rsatadi. Mamlakatimizda so'ngi yillarda turizm sohasini yanada rivojlantirish bo'yicha bir qator chora-tadbirlar amalga oshirildi. (1-rasm) Quyida O'zbekistonga tashrif buyurgan sayyohlar sonini yillar kesimida ko'rishimiz mumkin:

1-rasm: O'zbekiston Respublikasiga tashrif buyurgan xorijiy turislar soni (mln) 2017–2023-yillar kesimida⁵

Sayohat hozirgi kunda ko'p maqsadlarda amalga oshiriladigan eng mashhur faoliyat turlaridan biri hisoblanadi. Hududlarda turizm rivojlanishida xizmat ko'rsatish sifati va tashkilot tomonidan bajariladigan ishlar muhim omil bo'lib, shu sababli, firmalar o'z xizmatlarida izchil namunaga rioya qilishlari juda muhimdir. Xizmat ko'rsatishdagi izchillik mijozlarning qaytib kelishini va bir xil sayyohlik agentligini tanlashini ta'minlaydi. Turist biznes yoki dam olish uchun sayohat qiladi va u albatta sayohat paytida yaxshi taasurot olishni kutadi. Turistlarning sayohatdan yaxshi taasurot olishlari esa, hududlardagi turizm xizmatlarining rivojlanganligiga bog'liq. Quyida turizm tarmog'idagi xizmat turlarini ko'rishimiz mumkin:

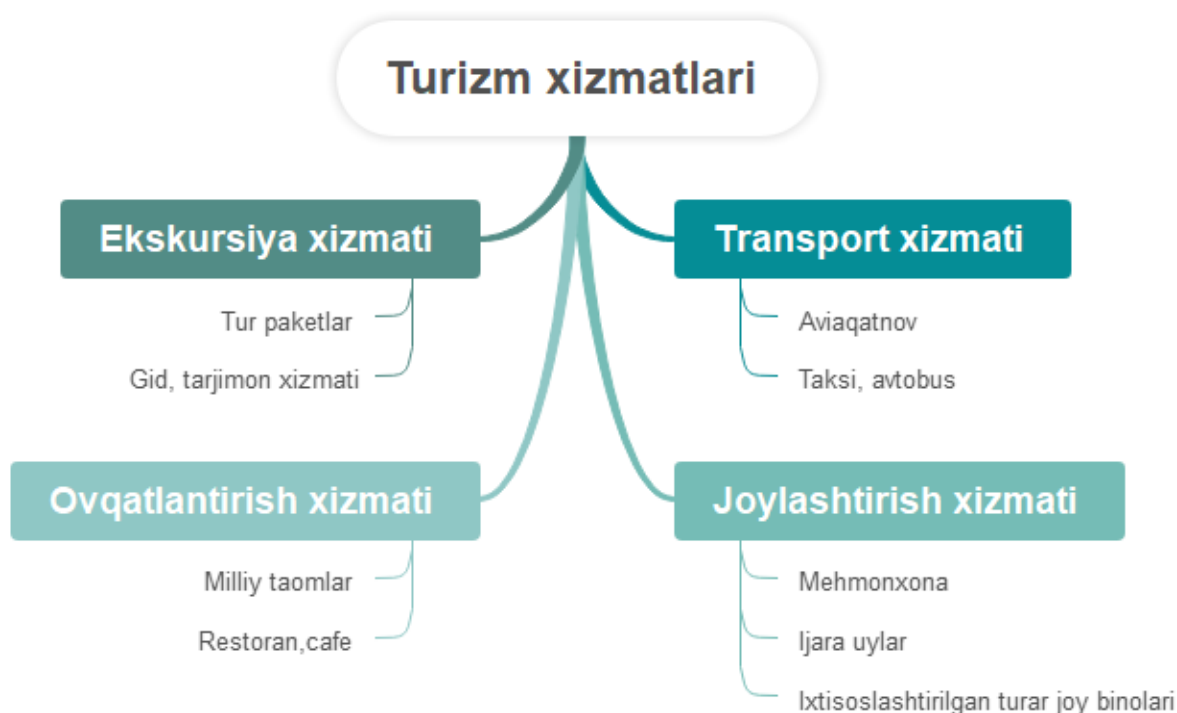
Turizm xizmatlarining o'ziga xos xususiyatlari mavjud bo'lib ularni quyida ko'rishimiz mumkin:

- **Turli xillik** ya'ni turizm mahsuloti bir xil emas. Har bir turizm xizmatlari o'ziga xos bo'lib, har qanday mahsulotni mijozlar bir xilda qabul qilmaydi. Hududiy turizm xizmatlariga tashqi omillar ham ta'sir ko'rsatadi. Ammo, xizmat ko'rsatish xodimlarni o'qitish, sifatni nazoratga olish va ma'lum tartib qoidalar orqali ba'zi turdagi xizmatlarni standartlashtirishga harakat qilinadi.
- **Nomoddiylik** – Turistik mahsulotlar, barcha xizmatlar kabi nomoddiydir. Sotib olishdan oldin ularni ko'rish, sinab ko'rish, his qilish, teginish yoki namuna olish mumkin emas.
- **Xususiy sektorga asoslanganligi** – Hukumatlar turizm sanoatiga aralashuvi nisbatan kam bo'lib, turizm sanoatining faoliyati uchun muhitni hukumatlar shakllantiradi.
- **Tez buziladigan** – Turizm mahsulotlari tez buziladigan mahsulotlardir. Ular moddiy mahsulotlardan farqli o'laroq, keyinchalik foydalanish uchun saqlanishi mumkin emas. Shu sababli xizmatlarda chegir-malarning keng tarqalganligi turistik operator oldida turgan asosiy muammoga, ya'ni talabning o'zgarishiga olib keladi.

5 <https://tourcentralasia.com/uzbekistan/uzbekistan-tourism-industry-statistics/>

- **Zaif** – Turizm xizmatlari boshqa sohalarga qaraganda talabning mavsumiy o'zgarishiga nisbatan zaifroq. Talabning o'zgarishi ko'rinmas bo'lishi mumkin, ba'zan tabiiy sabablarga ko'ra. Tabiiy ofatlar (Turkiya zilzila) va iqlimni o'zgarishi, xalqaro tadbirlar va yoki urush (Rossiya va Ukraina).
- **Mavsumiylik va talabning tebranishlari** – Turizm sohasida yilning turli fasllarida talabning sezilarli tebranishlarini umumiy xususiyatdir. Natijada, ko'plab sayyohlik korxonalarining bandlik ko'rsatkichlari eng yuqori mavsumda 90 dan 100 foizgacha ko'tariladi, ammo talabning pasayishi bilan 30 foizga yoki undan kamroq darajaga tushadi. Bundan tashqari, turizmi korxonalari mavsumiy yopilishi odatiy holdir.
- **Sektorlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik** – Turizmning o'ziga xos xususiyati uning yuqori darajadagi o'zaro bog'liqligidir. Masalan, kurort yoki mehmonxonani rivojlantirish turistlarni ushbu ob'ektlarga olib kelish uchun mos aeroportlar va yo'llarsiz bo'lmaydi. Transport infratuzilmasining rivojlanganligi sayyohlarni jalb qilishga yordam beradi.

2-rasm: Turizm xizmatlar bozoridagi asosiy xizmatlar

Xizmat ko'rsatish operatsiyalarining yuqori qat'iy xarajatlari-Sayohat va turizm sanoatida, odatda, xizmatlar yuqori doimiy xarajatlarga ega.

Turistik mahsulotlarning o'zaro bog'liqligi- Turistlar ijobiy taasurot olishlari uchun turizm sanoati bilan shug'ullanadigan barcha tashkilotlar mukammal muvofiqlikda ishlashi kerak. Belgilangan joydagi turistik diqqatga sazovor joylarning boyligi bir-biriga bog'liq.

M. & Khan, M. A. (2021) ta'kidlaganidek yuqori taasurot olgan sayohatchilar kompaniya xizmatlarini yoki mahsulotlarini boshqalarga tavsiya qilishlari ehtimoli yuqori bo'ladi. Shu bilan birga yuqori darajada taasurot olgan iste'molchilar nafaqat ijobiy imidjni tarqatadilar, balki qayta tashrif buyurish ishtiyoqida ham bo'lishadi.

Sayohat maqsadlari turlicha: dam olish, biznes, sog'lik, o'qish va juda ko'plab, va bunda turistik joyni tanlashda qaror qabul qilish sayyohlar uchun juda qiyin va muhim hisoblanadi. Sayyohlar odatda tanlov qilishdan oldin ma'lumotlar izlaydilar. Kerakli ma'lumotni olgandan so'ng, sayohatchilar qaror qabul qilish jarayonida ko'plab fikrlar ta'sir qilishi mumkin. Har bir inson o'zi qaror qabul qilishiga qaramay, uning tanloviga ba'zi muhim omillar ham ta'sir qiladi. Masalan, yaqinlarning tavsiyalari, Internet reklamari, xavfsizlik, jozibali joylar, tarixiy binolar, atrof muhit, milliy taomlar va juda ko'plab omillar.

Shuni unutmaslik lozimki hududiy turizm xizmatlarining yuqori darajada yo'lga qo'yilganligi va turistlar kutgan darajada bo'lishi turizm sanoatining rivojlanishidagi muhim omil hisoblanadi. Turizm ko'plab mintaqaviy iqtisodlarda muhim ahamiyatga ega ekanligi ma'lum. Chunki turizm maqsadlarida yaratilgan infratuzilma

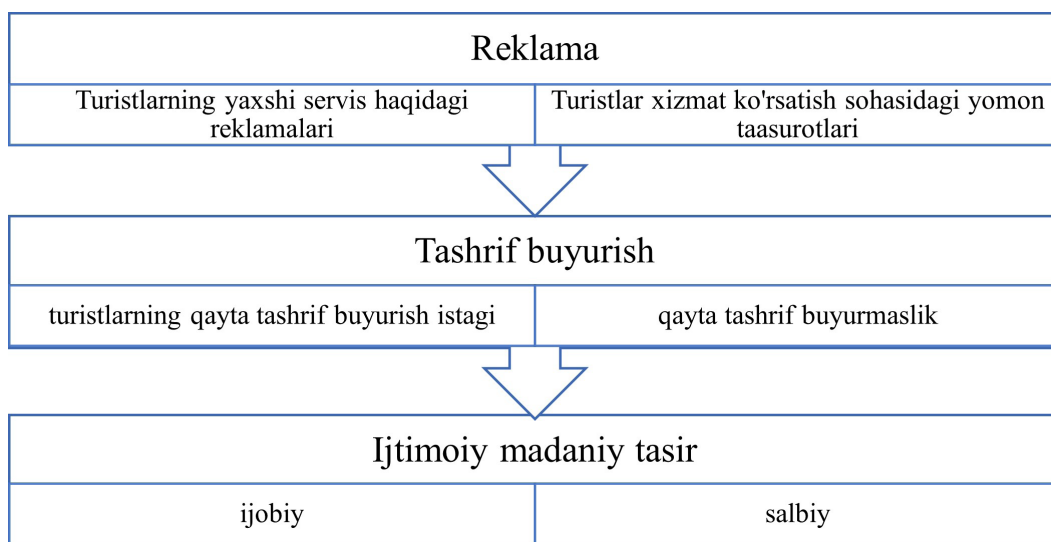

mahalliy va mintaqaviy rivojlanishga hissa qo'shadi, yaratilgan ish o'rinlari esa sanoat yoki qishloqdagi tanaz-zulga qarshi turishga yordam beradi.

Hududiy turizmni rivojlantirishda avvalambor mintaqalararo turizm, qo'shni mamalatlarga sayohatlarni rag'batlantirish muhim omil hisoblanadi. Bunda qo'shni mamalatlaraoro o'xshashliklar bu diniy e'tiqod, madaniyat, geografik bo'lishi mumkin landshaftlar va tarix elementlari, boshqa jihatlar turizmni rag'batlantiradi va bu o'z navbatida mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlanishida muhim ahamiyatga ega.

Turizm sektori raqobatbardosh va yuqori darajada bo'lishi uchun to'g'ri va samarali strategiyaga ega bo'lishdan tashqari, u yetarli infratuzilmani ham ta'minlay olishi kerak chunki bu ob'ektlar turistlarga eng yaxshi xizmat ko'rsatish va funktsiyalarni ta'minlashning asosiy darvozasi hisoblanadi. Turistlarning istalgan turistik manzillarga yetib borishi uchun turli qulayliklar yaratuvchi, qulaylikni ta'minlovchi, sayohat paytida ularning xavfsizligini kafolatlaydi bularning barchasi turizm sanoatining davom yetishini ta'minlaydi va albatta bu orqali iqtisodiy o'sishni oshirishga maqbul hissa qo'shadi.

Turizmda mijozlarga xizmat ko'rsatish orqali iste'molchilar ijobiy taasurotlar olishadi yokida aksi ham bo'lishi mumkin. Ijobiy sayohat yoki faoliyatni yaratish uchun sarflangan barcha mashaqqatli mehnatni bir-gina sifatsiz xizmat yo'q qiladi. Quyida turizm xizmatlarining turizm bozori rivojidagi ijobiy va salbiy ta'sirini ko'rishimiz mumkin:

3-rasm: Turistlarga ko'rsatilgan xizmatlarning turizm xizmatlar bozoriga salbiy va ijobiy ta'sirining tahlili

Turistlarning sayohatdan olgan taasurotlari ularning hayot sifati (QOL) ta'sir qiladi. Amerika Stress Instituti (AIS) ma'lumotlariga ko'ra⁶, 2022-yilda odamlarning taxminan 33 foizi haddan tashqari ko'p stressni boshdan kechirishdi, bu esa albatta odamlarning hayot sifati yomonlashishiga sabab bo'ldi. K'oplab olimlar shuni ta'kid-lashishadi, sayohat va turizm insonning shaxsiy sog'ligi va hayot sifatiga yuqori darajada ta'sir qiladi. Smith and Diekmann (2017) ta'kidlashicha, sayohat qilish aqliy va jismoniy salomatlikka foyda keltiradi, aksariyat hol-larda turistlar yaxshi vaqt o'tkazish maqsadida sayohat qilishadi. Turistlar uchun yaxshi sayohatni ta'minlashda turizm xizmatlari muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda O'zbekistonda so'nggi yillardagi iqtisodiy va siyosiy sohadagi o'zgarishlar iqtisodiyot tarmoqlarining xo'jalik faoliyatida, shuningdek ulardagi boshqaruv tizimining ham tuzilmaviy o'zgarishini taqozo etmoqda. Davlat tomonidan hududlarda turizm sohasini yaxlit rivojlantirishga ta'sir ko'rsatish siyosati hudud-larda muhim ahamiyatga egadir. Turizmga strategik maqomining berilishi hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivoj-lanishidagi islohotlar va turizmga bo'lgan e'tiborning ortishi mazkur sohada tadqiqotlarning kengayishiga olib keldi. O'zbekiston Resublikasida 2025-yilgacha bo'lgan davrda turizm sohasini rivojlantirish Konsepsiyasiga ko'ra, turizm sohasida davlat siyosatining asosiy maqsadi hududiy turizmni barqaror rivojlantirish asosida turizm xizmatlar bozorini barqaror rivojlanishiga erishishni ta'minlashga qaratildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yilning 18-fevraldagi PQ-135-sonli qaroriga muvofiq "Turizm xizmatlarinin sertifikatlash markazi" tashkil etilgan bo'lib, korxona faoliyatining asosiy maqsadlari tur-

6 <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0261517715001661>

istik zimatlarini, mehmonxona va turistik-ekskursiya xizmatlarini sertifikatlash va turistik industriya obektlarini tasniflashni amalga oshirishdan iborat. Bunda o'zbekistonda turistlarga xizmat ko'rsatish darajasini jahon standartlariga moslashtirish nazarda tutilgan.

Bizning fikrimizcha, hududiy turizmni rivojlantirishda iqtisodiy samaradorligini oshirishning obyektiv zaruriyati va ahamiyati sifatida quyidagilarni keltirish mumkin:

- innovasion iqtisodiyotni shakllanishi sharoitida xizmat ko'rsatish sohasining ijtimoiy, iqtisodiy hayotdagi mavqei va rolini har tomonlama oshirishni ta'minlash;
- O'zbekistonda hududiy turizmni rivojlantirishda mazkur xizmat turlari doira-sida turistlar oqimini jalb qilishga muhim masala sifatida qarash;
- O'zbekistonda turizm bozorini rivojlantirishning bugungi bosqichida davlat tash-kilotlarining asosiy vazifasi xorijiy turistlar bilan bir qatorda mahalliy turistlarini ichki bozorga yo'naltirish;
- hududiy turistik resurslarni rivojlantirish, turistik-rekreasion salohiyatidan samarali foydalanish;
- sohada erkin raqobatni rag'batlantirish maqsadida bozor tizimining samarali amal qilishiga imkon tug'diruvchi huquqiy asos va ijtimoiy-iqtisodiy muhitni ta'minlash;
- turistik xizmatlar bozorida raqobatni himoya qilish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Corte, V., Sciarrelli, M., Cascella, C. & Gaudio, G. (2015). Customer Satisfaction in Tourist Destination: The Case of Tourism Offer in The City Of Naples. *Journal of Investment and Management*. 4 (1-1), 39-50.
2. Gheorghe, C. M., Moraru, A.-V., & Anton, A.-M. (2017). Student mobility – driver of growth in the travel and tourism industry; case study: Erasmus students' travel preferences. *Romanian Economic Business Review*, 12(4), 65-71
3. Ismatilloevich, D. O. (2023). Basic Principles and Factors for Improving the Economic Efficiency of Regional Tourism. *European Journal of Business Startups and Open Society*, 3(3), 53-62.
4. K. Douglas Hoffman and John E.G. Bateson(2006) *Services Marketing–Concept, Strategies & Cases*
5. Putu Diah Sastri Pitrantri* & I Gde Pitana, 2019. "Challenging the Giants: Factors Contributing to Local Homestay Competitiveness in Ubud Bali," *The Journal of Social Sciences Research*, Academic Research Publishing Group, vol. 5(3), pages 796-802, 03-2019.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.